

Wij zijn ons

Dr. Mark van Ostaïen

*Docentendag Maatschappijleer
14/02/2020, Den Haag*

Mark van Ostaijen

WIJ ZIJN ONS

*Een kleine sociologie
van grote denkers*

VANTILT

Erasmus

*‘De **sociologische verbeelding** [...] bestaat uit het combineren van ideeën waarvan niemand wist dat ze combineerbaar waren. [...] Het is zowel een speelsheid van geest in dat combineren als een oprechte, felle gedrevenheid om betekenis te geven aan de wereld.’ (Charles Wright Mills)*

ACHTERGROND ZELFDODING

Waarom we van zelfdoding vaak een karikatuur maken - zeker als het een bekend persoon betreft

Erasmus

LE
SUICIDE

74715

ÉTUDE DE SOCIOLOGIE

PAR

ÉMILE DURKHEIM

Professeur de Sociologie à la Faculté des Lettres
de l'Université de Bordeaux

PARIS

ANCIENNE LIBRAIRIE GERMER BAILLIÈRE ET Cie

FÉLIX ALCAN, ÉDITEUR

108, BOULEVARD SAINT-GERMAIN, 108

1897

Tous droits réservés.

ACHTERGROND ZELFDODING

Waarom we van zelfdoding vaak een karikatuur maken - zeker als het een bekend persoon betreft

Erasmus

Erasmus

Nationaal Stressdebat

Live tv-programma over stress. Ons land gaat gebukt onder stress, veel stress. Waarom lukt het ons niet om tot rust te komen?

Dinsdag 9 juli 2019
20.25 uur, NPO 2

Di 9 juli 2019 · 20:25 · NPO 2 · 1:25 uur

Psychologie Magazine 11 - 20...
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine 7 - 2...
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine jan 2017 - Psc...
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine febru...
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine 6 - 2...
psychologiemagazine.nl

Bestel hier Psychologie Mag...
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine 4 - 20...
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine dece...
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine
psychologiemagazine.nl

Psychologie Magazine
psychologiemagazine.nl

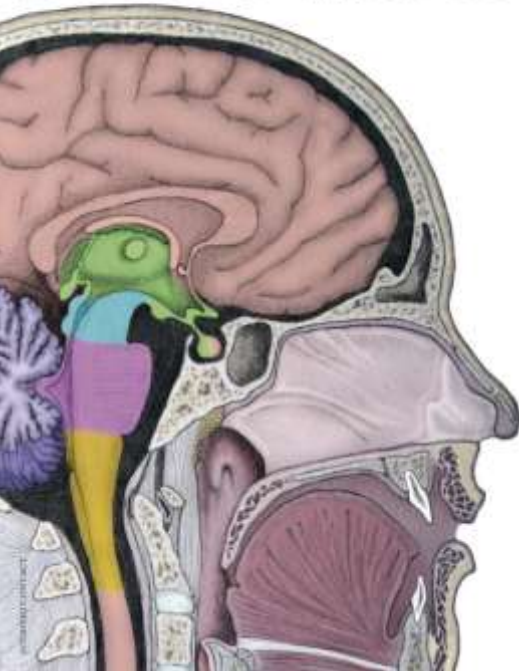
Psychologie Magazine
psychologiemagazine.nl

There is no such thing as society:
there are individual men and
women, and there are families.

Margaret Thatcher

WIJ ZIJN ONS BREIN
VAN BAARMOEDER TOT ALZHEIMER
DICK SWAAB

Iris Sommer
**HAPERENDE
HERSENEN**

In samenwerking met
de Hersenstichting
Met een inleiding
van Dick Swaab

Balans

**HET
PUBERENDE
BREIN**

ontwikkeling van de
in de zehvie periode
dolescentie

UITGEVERIJ BERT HAARER

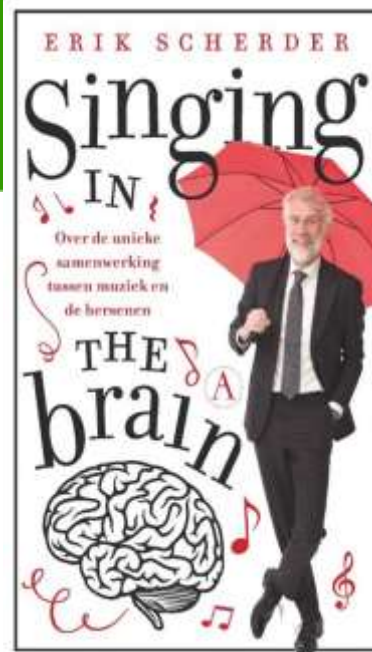
UPDATE JE BREIN

**HERSEN
HACK**

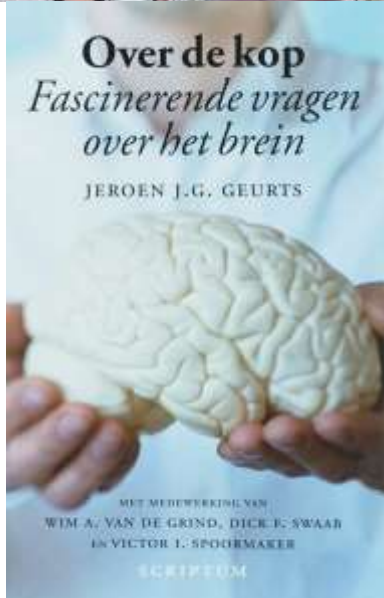
NOVERE'S

MARGRIET SITSKOORN

ERIK SCHERDER
**Singing
IN
THE
brain**

Over de unieke
samenwerking
tussen muziek en
de hersenen

Over de kop
*Fascinerende vragen
over het brein*

JEROEN J.G. GEURTS

MET MEDEWERKING VAN
WIM A. VAN DE GROND, DICK F. SWAAB
EN VICTOR I. SPOORMAKER

SCRIPTUM

ERIK SCHERDER
**Hersenen
willen
lezen**

waarom lezen
gord is voor
je brein #

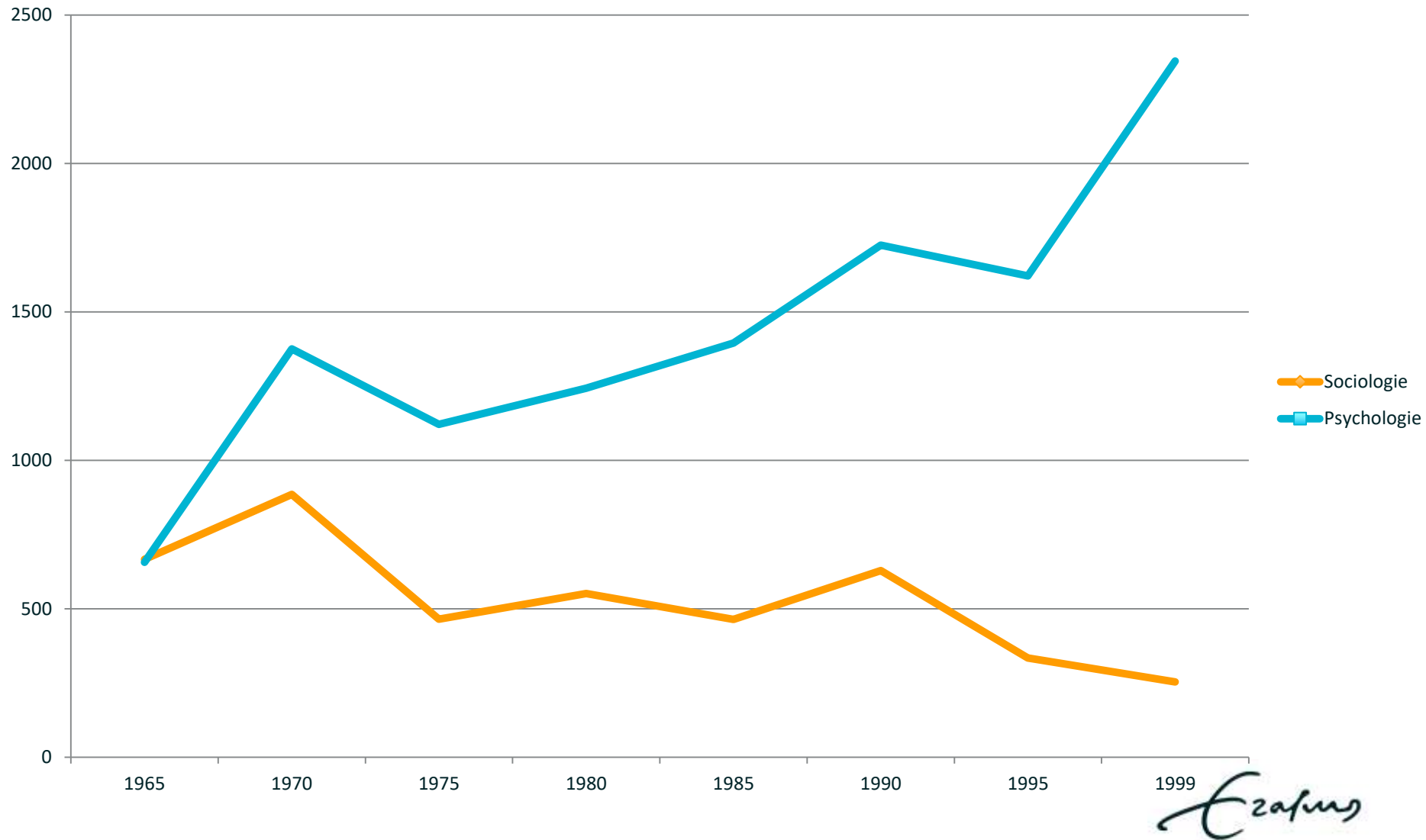
! BOEK
DAY &

and how that correlates to their behaviour.

Ingeschreven eerstejaars aan Nederlandse universiteiten

ACHTERGROND ZELFDODING

Waarom we van zelfdoding vaak een karikatuur maken - zeker als het een bekend persoon betreft

Erasmus

Red de sociologie van haar maatschappelijke ondergang

Wetenschap en innovatie

Dossier

De stand van de sociologie ▼

De Nederlandse Sociologische Vereniging vindt dat de sociologie steeds meer van de samenleving vervreemdt. De vereniging opteert voor een radicale ommezwaai waarbij de sociologie kennis transformeert naar een dagelijkse handelingspraktijk. Voorzitter Jan Willem Duyvendak legt uit hoe.

Mark van Ostaijen

WIJ ZIJN ONS

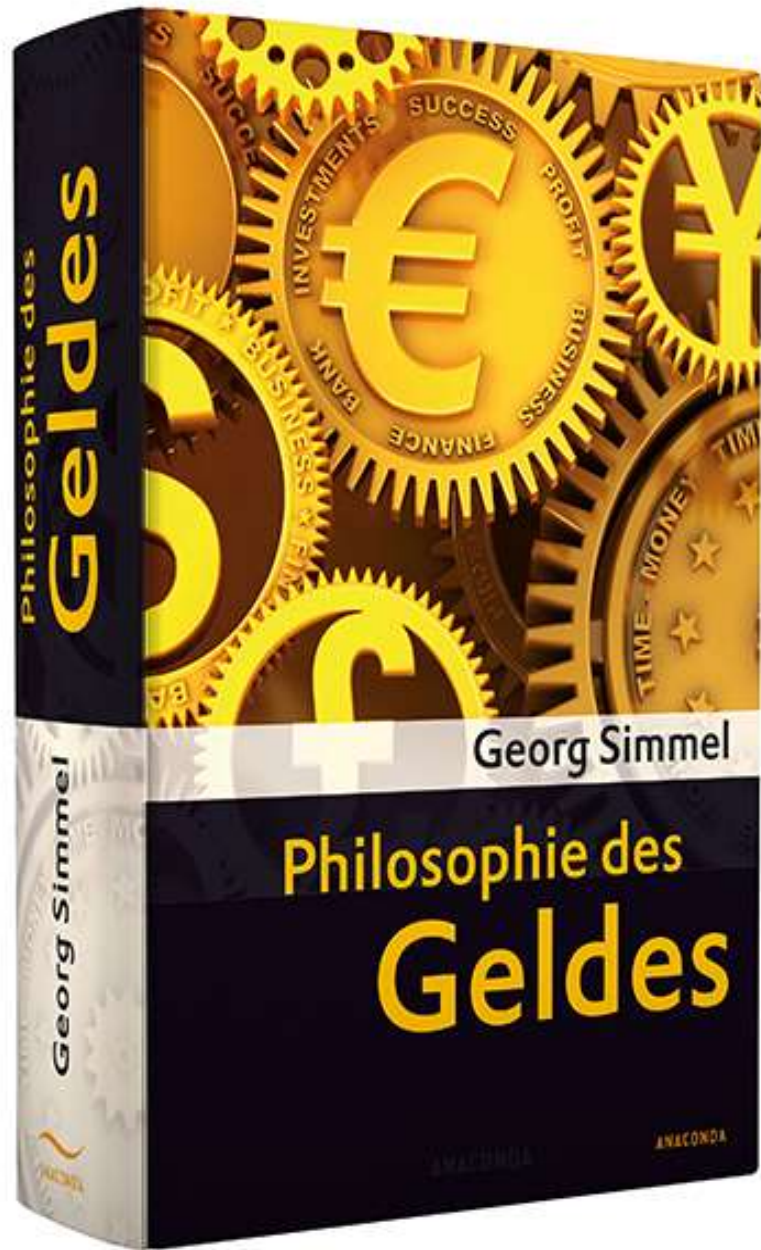
*Een kleine sociologie
van grote denkers*

VANTILT

Erasmus

YOLO
You **ONLY** **LIVE** **ONCE**

Erasmus

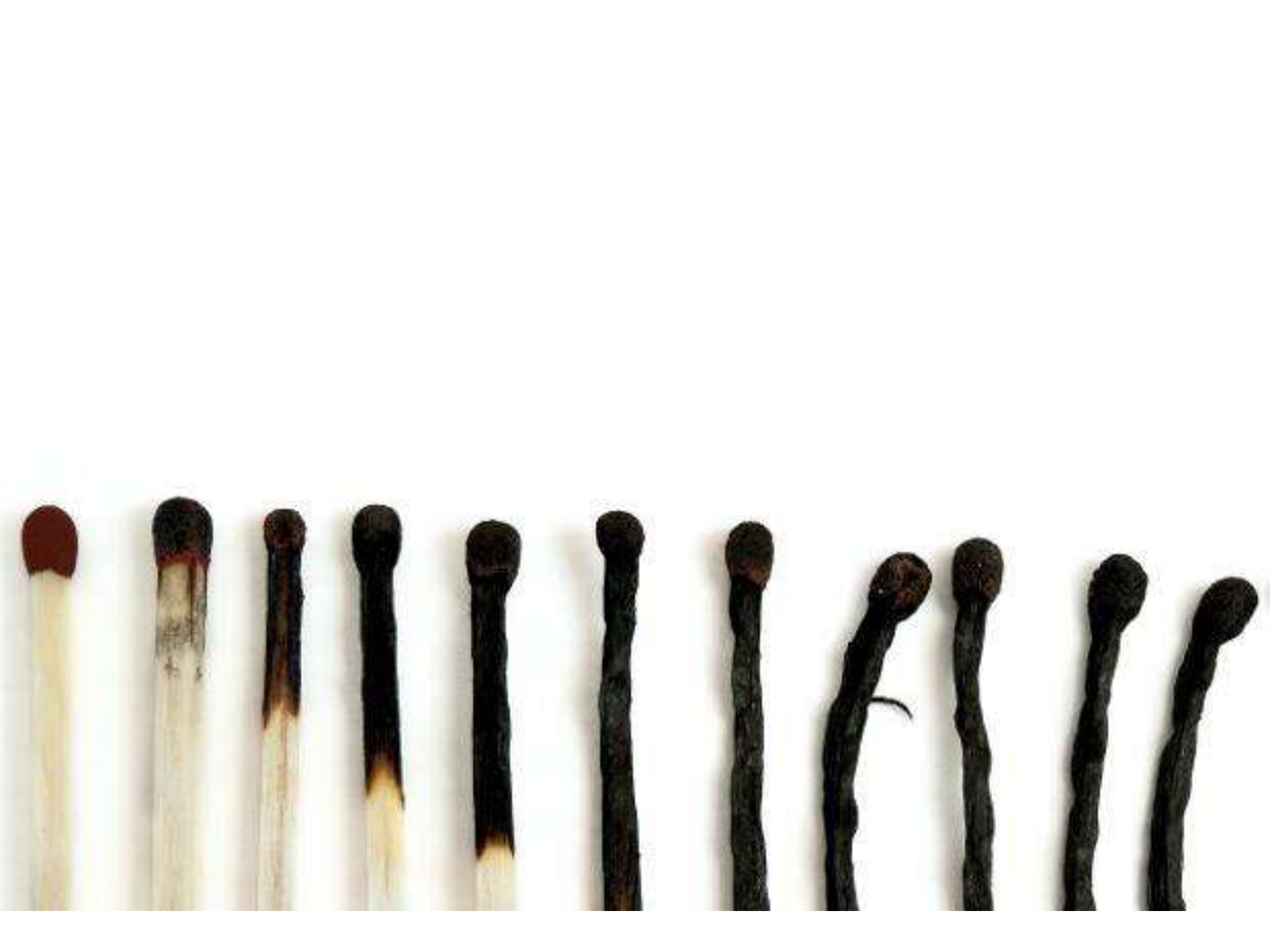
HEEFT U VAAK LAST VAN KEUZESTRESS

- ☐ JA
- ☐ NEE
- ☐ NU WEL

Loesje

LOSER

Trudy Dehue

DE DEPRESSIE- EPIDEMIE

AUGUSTUS

Erasmus

LE
SUICIDE

74715

ÉTUDE DE SOCIOLOGIE

PAR

ÉMILE DURKHEIM

Professeur de Sociologie à la Faculté des Lettres
de l'Université de Bordeaux

PARIS

ANCIENNE LIBRAIRIE GERMER BAILLIÈRE ET Cie

FÉLIX ALCAN, ÉDITEUR

108, BOULEVARD SAINT-GERMAIN, 108

1897

Tous droits réservés.

Sociologisch denken is niet voor bange mensen

De (neuro)psychologie overheerst het maatschappelijk debat. Die dominantie miskent de sociale complexiteit van alledag, betoogt Mark van Ostaijen in zijn nieuwe boek. Al is sociologisch denken niet per se gemakkelijk.

Door **Mark van Ostaijen**
2 oktober 2018

'MAATSCHAPPIJ- WETENSCHAPPEN IS NIET VOOR BANGE LEERLINGEN'

Hoe geven we maatschappijwetenschappen in on-sociologische tijden?

Afgelopen jaar verscheen een pleidooi voor sociologisch denken in on-sociologische tijden. M&P interviewde samen met vakdidacticus Rob van den Boorn (Fontys) auteur Mark van Ostaijen.

ROB VAN DEN BOORN & KOEN VOSSEN

Doenten maatschappijleer kennen allemaal het boek *Wij zijn ons brein* van neuroloog Dick Swaab. *Wij zijn ons* (Vantilt, 2018) van Mark van Ostaijen is hierop een reactie. Hij ziet graag meer sociologisch denken in tijden dat neurodeterminisme en psychologie het debat over maatschappelijke kwesties domineren. Deze kunnen beter worden verklaard vanuit de wisselwerking tussen persoonlijke problemen en maatschappelijke ontwikkelingen. C.W. Mills noemde dit 'sociologische verbeelding'.

'SOCIOLOGISCH DENKEN HOUDT IN DAT JE VANUIT VERSCHILLENDE PERSPECTIEVEN EN DISCIPLINES ZICHT OP SOCIAAL GEDRAG PROBEERT TE KRIJGEN.'

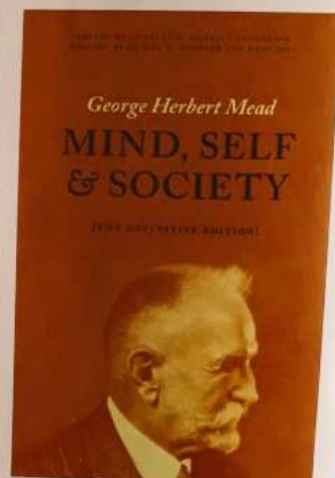
Wat is sociologisch denken?

Het is belangrijk om de sociologie niet te canoniseren, in de zin van 'lees de grote werken en na vier jaar verdien je de titel socioloog'. Dat heb ik niet willen doen met mijn boek. Sociologisch den-

ken houdt in dat je vanuit verschillende perspectieven en disciplines zicht op sociaal gedrag probeert te krijgen. De onderliggende vraag luidt: wat is sociaal gedrag? Om dit te begrijpen moet worden begrepen wat sociale reflectiviteit inhoudt. Dat lijkt iets heel simpels, maar is het niet. Planeten kennen geen sociale reflectiviteit. Zij bewegen volgens standaardwetten zonder rekening te houden met de baan van andere planeten. Sociale reflectiviteit betekent dat mensen rekening houden met de reactie van anderen op hun gedrag; ik zeg iets, jij reageert erop en zo ontwikkelen wij een eigen realiteit. Op basis van het feit dat ik iets zeg krijg jij een associatie en gaat ons gesprek een bepaalde kant op, maar het kan ook een andere kant op gaan. Gedrag is contingent, het is niet gedetermineerd, maar het is ook weer niet *random*. Gedrag is niet in wetten vast te leggen, maar is wel gebaseerd op waarden, die door sociale instituties worden belichaamd.

In een van uw podcasts (De Balie) stelt u sociologisch denken tegenover groepsdenken. Licht sociologische denken niet heel dichtbij groepsdenken?

'Ik krijg vaak te horen dat mensen steeds meer aan groepsdenken doen, en dus sociologisch denken. Ik zou dit graag willen betwisten. Wanneer mensen in de zwartepietendiscussie over wij en zij spreken is dat niet sociologisch. Men stelt dan 'niet-sociologische' vragen, zoals welke mechanismen zitten er achter het vormen van groepen. Dat is iets heel anders dan deze discussie loopt langs groepslijnen. Dat is een heel korte bocht.'

De Amerikaanse socioloog George Herbert Mead

Precies. U heeft dan nog niet verklaard waarom bepaalde vooroordelen beklijven.

'Sociologisch denken gaat ook niet per se over groepen. George Herbert Mead heeft in *Mind, Self and Society*, een prachtig boek, ook oog voor het individu. We kijken niet alleen naar structuren. Dat zou natuurlijk ook deterministisch zijn: 'Uw eigen wil, bekijk het maar. De sociale instituties bepalen volledig uw keuzen'.

SCHILDE MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN

Mark van Ostaijen

WIJ ZIJN ONS

*Een kleine sociologie
van grote denkers*

VANTILT

Mark van Ostaijen
vanostaijen@essb.eur.nl
@MvanOstaijen

Erasmus